Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 09.08.2022

Vår ref: 2022/23520

Deres dato:

Deres ref:

Føie

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lina Sannes Eskerud, 32266818

Tillatelse til utskifting av strømstolper og motorferdsel for gjennomføring i Viksåsen naturreservat

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir tillatelse til utskifting av strømstolper og motorferdsel for gjennomføring av tiltaket i Viksåsen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til vedtaket.

Bakgrunn for saken
Vi viser til søknad mottatt 05.07.2022. Det er søkt om tillatelse til å bytte strømstolper og motorferdsel i forbindelse med dette i Viksåsen naturreservat i Hole kommune.

Føie har behov for å utbedre strømnettet som går til gnr. 192 bnr. 4, Viksveien 70. Det har vært kontroll på stolpene og de er hvitmerket og det vil si at det er klatreforbud i dem. Ved en ev. feilsituasjon på strømlinjen til Viksveien 70 får de problemer med å utbedre feilen. Føie har leveringsplikt av strøm til eksisterende kunder. Kartet viser og beskriver hvordan arbeidet skal utføres. Stolpepunkt LM876 skal fjernes ved å kappe stolpen så langt ned under bakken som mulig og fylle over stedlig masse/stein. Det vil bli brukt motorsag for å sage ned stolpen. Den deles opp i biter før den blir båret ut av verneområdet. Det er ikke behov for å erstatte stolpen. Stolpe LM877 flyttes ca. 2 m nærmere dyrket mark. Eksisterende stolpe kappes med motorsag og hullet fylles igjen med stedlig masse fra hullet som blir gravd til ny stolpe. Det skal benyttes gravmaskin som kjøres inn via dyrket mark. For å lage nytt hull til stolpen blir det brukt et jordbor på 300 mm på gravmaskinen. Søker ønsker å gjennomføre prosjektet i perioden 15.08 – 15.09.2022.

Statsforvalteren forutsetter at tilkomstvei til strømstolpe LM877 er via traktorvei som går fra gnr. 192 bnr. 3 og inn langs jordekanten.

Statsforvalteren var på befaring med tiltakshaver den 30.05.2022.

Lovgrunnlag
Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Viksåsen naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Viksåsen naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 12.02.1982. Formålet med verneområdet er å bevare et område med en sjelden vegetasjonstype med en tørr, artsrik furuskog på grunn, kalkrik jord (kalkfuruskog).

Vegetasjonen, herunder døde busker og trær er fredet mot all form for skade og ødeleggelse med unntak av det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet, jf. § IV pkt. 1 i verneforskriften. Alle inngrep som kan endre eller innvirke på de naturlige vekstvilkårene er forbudt, herunder framføring av luftledninger, jf. § IV pkt. 3. Motorferdsel er forbudt, jf. § IV pkt. 5.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Verneverdiene i Viksåsen er godt kjent for Statsforvalteren fra arbeidet med verneplanen, tidligere forvaltningsplan og påbegynt ny forvaltningsplan. Statsforvalteren har gjennom årene vært på flere befaringer i området, og har løpende kontakt med oppsynet. Soppfloraen i verneområdene er de senere årene blitt bedre kjent, ved undersøkelser gjort av soppforeninger. Verneområdet består av kalkfuruskog, med grunnlendt kalkmark spredt innimellom. Furuskogen er i hovedsak gammel, ensjiktet skog, ekstremtørr. Naturreservatet er ekstremt næringsrikt med svært sjeldne vegetasjonssamfunn. Hele reservatet er registrert som naturtype kalkskog med verdi svært viktig, ifølge registrering i Naturbase. De store arealene med grunnlendt mark er svært sårbare for tråkkslitasje. I nærheten av strømstolpene er det registrert flere sopper som er klassifisert som nær truet på norsk rødliste, jf. Artskart fra Artsdatabanken. Vi vurderer at tiltaket ikke vil få negative konsekvenser for soppartene.

Den samlede belastningen på verneområdene i Viksåsen er stor. Verneområdene ligger som en øy omgitt av landbruksarealer, boligfelter, skoler, barnehager og kommunehus. Reservatet og landskapsvernområdet er nærturområdet til mange. Det går stier, bilvei og traktorvei gjennom reservatet. Stiene blir mye brukt, og er stedvis preget av slitasje, og de ser ut til å ha økt i antall siden vernevedtaket. Om vinteren kjøres det skiløype gjennom området. Barnehager og SFO bruker

området aktivt til undervisning, og i den forbindelse er det satt opp både lavvo og en bod like ved strømlinjen. De tørre kalkåsene er svært sårbare for tråkkslitasje, og slitasjen er merkbar i dag. Statsforvalteren mener at den samlede belastningen, jf. § 10 i naturmangfoldloven, på området er på grensen av hva området tåler.

Naturmangfoldloven § 12 sier at eventuelle tiltak skal utføres slik at en unngår eller begrenser skadevirkningene på naturmangfoldet. Tiltaket skal skje skånsomt ved at strømstolpen kappes ned manuelt og bæres ut av verneområdet, og det skal ikke settes opp en ny stolpe på kalkryggen. Motorferdsel via traktorvei og dyrka mark og oppsetting av ny stolpe i jordekanten vil heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig under forutsetning av at vilkårene i vedtaket overholdes. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak
Statsforvalteren gir tillatelse til utskifting av strømstolper og motorferdsel i forbindelse med dette i Viksåsen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Det skal ikke tilføres nye/fremmede masser i naturreservatet.
- Gravmaskin må rengjøres slik at den ikke sprer frø og plantedeler fra fremmede arter.
- Gravmaskinens tilkomst til strømstolpe LM877 er via traktorvei fra gnr. 192 bnr. 3.
- Ved fjerning av strømstolpe LM876 skal det kun benyttes motorsag og ikke motorisert ferdsel.
- Tiltaket skal utføres innen 15.09.2023.
- Dokumentasjon (e-post med bilde) på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen én måned etter ferdigstillelse.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang
Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Lina Sannes Eskerud
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Kart med beskrivelse av tiltaket

Kopi til:
HOLE KOMMUNE Viksveien 30 3530 RØYSE